

Revize vybraných lokalit vstavače kukačky (*Anacamptis morio*) v jižní části Čech

Survey of selected Green-winged Orchid (*Anacamptis morio*) sites in the southern part of Bohemia

Jitka Štěrbová⁽¹⁾ • Jana Janáková⁽¹⁾ • Radim Paulič⁽²⁾ • Petr Lepší⁽³⁾

Abstract: After naming *Anacamptis morio* as Plant of the year 2021 we decided to verify 37 previously reported localities of the species in the southern part of Bohemia. We did not confirm the presence of *A. morio* at twelve sites. Seven localities with presence of the species were in bad condition (not managed or unsuitably managed). At 18 sites *A. morio* was present and management seemed to meet the main ecological demands of the species. Populations of *A. morio* decrease rapidly in abandoned grasslands after cessation of mowing or grazing.

Key words: critically endangered species, Czech Republic, floristics, grassland management, mowing, pasture.

Vstavač kukačka (*Anacamptis morio*) byl v roce 2021 Českou botanickou společností vyhlášen historicky první rostlinou roku ČR. Tato dříve častá orchidej se kvůli změnám v hospodaření začala z krajiny vytrácet tak rychle, že je nyní řazena mezi kriticky ohrožené druhy v Červeném seznamu ohrožených druhů cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017). V Červeném knize květeny jižní části Čech (Lepší P. et al. 2013) je zařazena do kategorie silně ohrožený druh a ve stejné kategorii je chráněna zákonem (Zákon č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Rozhodli jsme se navštívit náhodně vybrané dříve známé lokality v jižní části Čech a zaznamenat početnost vstavače kukačky a stav jeho biotopů (Obr. 1). Nejedná se o systematicky prováděný výzkum, proto následuje pouze seznam navštívených lokalit s komentáři. Vymezení zájmové oblasti a popis lokalizace je totožný s metodikou pro cyklus Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech (Lepší M. et al. 2020). Zeměpisné souřadnice jsou uvedeny ve Světovém geodetickém systému (WGS 84), a byly odečteny buď z mapového portálu www.mapy.cz (Mapy.cz 2022) nebo pomocí globálního družicového polohového systému (GNSS). Nomenklatura taxonů je sjednocena podle práce Kaplan et al. (2019). Pokud není uvedeno jinak, početnost se vztahuje ke kvetoucím rostlinám. Jména nejčastějších autorů pozorování jsou zkrácena: JŠ – Jitka Štěrbová, JJ – Jana Janáková, RP – Radim Paulič, PL – Petr Lepší.

Přehled sledovaných lokalit

36a. Blatensko, Kocelovice (6548b): NPP Kocelovické pastviny cca 1 km ssz. od kostela v obci, 49°28'26,8"N, 13°49'29,1"E (www.mapy.cz), 480 m n. m., **50 rostlin** (not. JŠ & RP 13. 5. 2021). Postupně se zvyšující počet rostlin (2018 – 10 ks, 2020 – 37 ks). *A. morio* zde roste ve vlhké bezkolencové louce spolu s *Dactylorhiza majalis* a pravděpodobně druhu vyhovuje management přizpůsobený péči o *Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*, který spočívá v pravidelné seči

¹⁾ Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, regionální pracoviště Jižní Čechy, Nám. Přemysla Otakara II. 34, CZ – 370 01 České Budějovice, e-mail: jitka.sterbova@nature.cz, jana.janakova@seznam.cz

²⁾ Městský úřad Strakonice, Odbor životního prostředí, Velké náměstí 2, CZ – 386 01 Strakonice, e-mail: radim.paulic@seznam.cz

³⁾ Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Správa CHKO Blanský les, Vyšný 59, CZ – 381 01 Český Krumlov, e-mail: plepsi@seznam.cz